

Minnesanteckningar tillgänglighetsråd Nacka

Mötesdatum: 2025-03-10

Närvarande

Representanter & föreningar:

Kerstin Fagerström, **Föreningar Astma- och allergiföreningen Stockholm sydost**,

Ulla Jensen; **HRF Hörselskadades förening Nacka Värmdö**,

Henrik Rüffel; Görel Hillerborg, **Synskadades riksförbund**,

Stefan Sundquist, **Delaktighet, Handlingskraft, Rörelsefrihet (DHR)**

Rolf Ramning, **Reumatikerföreningen**

Rådets styrelse

Anders Tiger, ordförande

Håkan Ekengren, 1:e vice ordförande

Maria Raner, 2:e vice ordförande

Handläggare

Helena Lindenius, enhetschef omsorgsenheten

Johanna Odhner, rådssekreterare

Övriga närvarande/ gäster

Johan Haussman, gruppchef bygglovsenheten

Catrin Karlsson, kvalitetsutvecklare

1. Mötet öppnas

2. Närvarande presenterar sig

3. Dagordning godkänns med följande ändringar

- Tillägg från Kerstin Fagerström som rör tillgänglighet i utemiljö och läggs till i minnesanteckningar under punkt 8c.
- Work-shop flyttas till sist i mötet, men står kvar i minnesanteckningarna som punkt 5.

4. Information om remissvar på "nya" bygglovsregler

Johan Haussman, gruppchef på Bygglovsenheten berättar om arbetet med Boverkets nya byggregler och Boverkets konsekvensutredning.

- Tillgänglighet och byggnormer är en del av byggreglerna och vägs mot annat.
- Vanligt är att byggnadsnämnden ställer krav på att det finns en certifierad sakkunnig som kontrollerar till exempel tillgänglighet. Hittar denne brister gällande tillgänglighet så blir det naturligt att kommunen ställer följdfrågor och åtgärdar brister om så behövs.
- Prövning av tillgänglighet och användbarhet görs alltid i samband med att man söker bygglov.
- Myndighetssidan har enligt gruppchef för Bygglovsenheten inte möjlighet att ställa högre krav på byggherrarna än minimikraven i lagstiftningen.
- En fråga från representant för DHR är varför man inte kan ställa högre krav och skapa en funktionskonsekvensbeskrivning som han menar att Stockholms stad har gjort. Det han framför är att de som bygger ofta inte lever upp till de anpassningar som behövs och att det blir viktigt med vilka regler som finns för att upprätthålla en tillräckligt bra standard för de som har fysiska funktionsnedsättningar. Han menar vidare att det som är beskrivet i dagsläget utgår ifrån och baserar sig på forskning och därför är viktigt kunskap att bevara. Det finns därför farhågor från fler representanter i rådet att viktiga standarder tas bort som fungerat vägledande avseende tillgänglighet i byggbranschen. Oron har delvis sitt ursprung i egna erfarenheter från att arbetsleda inom byggbranschen där man menar att lagstiftning blir starkt vägledande för hur man väljer att bygga.
 - Svar från gruppchef för bygglov är att det egentligen inte är större skillnad utifrån förändringen i byggregler och att tillgängligheten inte ska försämrats. En baksida av att reglera för mycket är att man genom lagstiftning och föreskrifter låser fast de som ska bygga i vissa lösningar. Genom att inte detaljreglera öppnar man för innovation och nya lösningar. För snäva regler kan motverka nyskapande och innovationer.
 - En sammanfattning från ordförande av det som sägs är att det går att beskriva som att man tar bort Boverkets byggregler och att en del blir föreskrifter och en del försvinner helt.

- Oron från representanterna i rådet handlar om att det som finns inskrivet i tidigare byggregler är viktigt och bygger på forskning kring vad som fungerar för olika funktionsnedsättningar. De är hjälpsamma för att det ska byggas tillgängligt.

För fler detaljer från Bygglovsenhetens information till Tillgänglighetsrådet se bilaga ”Tillgänglighetsrådet”.

5. Uppföljande work-shop med avstamp i Myndigheten för delaktighets rapport

Kvalitetsutvecklare från Sociala omsorgsprocessen håller work-shop utifrån uppdrag som gavs av tillgänglighetsrådet vid förra mötet.

Resultatet kommer att redovisas i en separat rapport senare och användas som underlag när en ny policy kring funktionshinder formuleras.

Work-shopen fokuserar på två huvudsakliga områden:

1. Vad behöver göras i Nacka kommuns för tillgänglighetsarbetet? Gärna på övergripande plan och konkret. Ett tips är att kika på kommunernas framgångsfaktorer som finns i PPT.
2. Vad ska önskat arbete leda till? Det vill säga förväntat resultat. Även här är det en fördel om det beskrivs på ett konkret sätt.

De representanter som inte haft möjlighet att delta i work-shopen ges möjlighet att inkomma med synpunkter via e-post till kvalitetsutvecklare som inte kunnat vara med kan mejla in synpunkter i efterhand till Mia Johannesson Deurell på e-post mia.johannessondeurell@nacka.se

6. Uppdrag från tillgänglighetsrådet till enhetschef omsorgsenheten

Enhetschef för omsorgsenheten svarar rådet på det uppdrag som gavs till vid förra tillgänglighetsrådet och som gällde ett önskemål att titta närmre på förslag till överenskommelse mellan tillgänglighetsrådet och Nacka kommun samt önskemålet om att Nacka ska ta fram en funktionskonsekvensbeskrivning liknande den man har i Stockholms stad.

Enhetschef för Omsorgsenheten har tillsammans med kvalitetsutvecklare tittat på förslagen och tagit fram förslag på alternativa lösningar:

a) Ny överenskommelse mellan KS och tillgänglighetsråd

En skriftlig överenskommelse mellan KS är inte aktuell med motiveringen att tillgänglighetsrådet redan har den funktionen och inga andra råd i kommunen har en skriftlig överenskommelse.

- En fråga från en representant för HRF är vad det betyder att vara remissinstans i övergripande frågor. Det är första gången hon hört att ett tillgänglighetsråd ska vara en remissinstans.
 - Svaret från ordförande är att det är en fråga som rådet framgent kan arbeta med och att tillgänglighetsrådet nog inte har tömt ut sin möjlighet att påverka.
 - Enhetschef för omsorgsenheten förklarar att ju fler vi är som kan få upp dessa frågor på agendan desto mer kan vi medvetandegöra och synliggöra frågor som rör tillgänglighet.

b) Funktionskonsekvensbeskrivning (FKB)

- Frågan om funktionskonsekvensbeskrivning lämnas obesvarad för närvarande eftersom det pågår ett arbete som rör hur Nacka arbetar med frågor som rör tillgänglighet. Detta arbete kommer att utmynna i en rapport och handlingsplan där man identifierar vad kommunen behöver arbeta med. Arbetet ska också generera en skrivelse som kan ersätta det som just nu heter handikappolicy och som synliggör de funktionshindrades frågor och hur kommunen tänker sig att den ska möta dessa.
- Det har funnits önskemål om att ha en anvisning i alla tjänsteskrivelser om att tjänstemän alltid ska beakta funktionshindrades perspektiv. Försök har gjort att få in en specifik rubrik som rör konsekvenser av beslutet för funktionshindrade i alla tjänsteskrivelser. Önskemålet om en särskild rubrik har i nuläget inte accepterats av den som är ansvarig för tjänsteskrivelser i Nacka kommun. Däremot har det gjorts ett tillägg i instruktionerna att funktionshinderperspektivet alltid ska beaktas i de fall det är relevant för uppdraget/ frågan som tjänsteskrivelsen har i fokus.

För att ta del av det exakta svaret se bilagorna "Svar på förslag ifrån Tillgänglighetsrådet" samt "Tillgänglighetsrådet funktion och roll i Nacka kommun".

7. Tillgänglighet nacka.se och jämföraren

- Ansvariga för jämföraren och nacka.se har genomfört användartester. De har haft 6 testare, varav 2 av har varit representanter från tillgänglighetsrådet. Testning och utvärdering kommer att fortsätta i höst men redan nu tycker de att de fått in bra information och feedback.

- Ordförande uppmuntrar alla att gå in och testa jämföraren och titta i jämföraren bl.a. under rubriken tillgänglighet.

8. Övriga frågor

a) Ska tillgänglighetsrådet stå på sändlista för detaljplaner?

- En diskussion förs om representanterna för de föreningar som är med i tillgänglighetsrådet vill ha utskick av detaljplaner fortsättningsvis och vad syftet i så fall är. Inför innevarande råd har detaljplan för Agaten skickats ut till rådets representanter för att de ska få en uppfattning om vad det rör för typ av information.
- Synpunkter kan när en detaljplan är i det skedet i stadsplaneringsprocessen skickas in av rådets representanter själva. Det blir som en del i den gängse gången vid stadsplanering, där möjligheten att tycka till är densamma för alla medborgare. Utskicket kan ses som en hjälp i att få ut information om vad som planeras och bidrar till ökad sannolikhet att rådets representanter inkommer med synpunkter under processens gång.
- Representant från DHR önskar att det ska finnas en konsekvensanalys utifrån ett funktionshinderperspektiv i detaljplanen eller ett särskilt avsnitt där det beskrivs hur dessa frågor beaktats, som de som är berörda kan tycka till om. Att ha ett särskilt avgränsat avsnitt som rör funktionshinderperspektivet skulle underlätta för de som ska inkomma med synpunkter om just detta. Han lyfter särskilt att det handlar om aspekter i den yttre miljön som hur långt det är till busshållplats, utrymme att parkera bilar i närhet av bostäder och framkomlighet. Att följa byggregler räcker inte.
Andra representanter i rådet med erfarenhet från byggsektorn förstår oron och beskriver en situation där byggherrarna har svårt att frånga de byggregler som finns för funktionskrav.
- Ordförande i rådet påtalar att alla har rätt att vara remissinstanser och komma med synpunkter. Om tillgänglighetsrådet är med på sändlistan så får de kännedom om att det finns ett förslag på en detaljplan som är under behandling, vilket skulle ge rådets föreningar en ökad möjlighet att uppmärksamma detta så att de kan inkomma med synpunkter i tid.

- Ordförande ställer frågan till rådets representanter om de enskilda föreningarna har möjlighet att driva just frågor som rör lokaltrafiken och utformningen av miljöer vid t.ex. hållplatser etc. för att bevaka tillgängligheten vid dessa.
- Förslag kommer från vice ordförande att bjuda in ordförande för Miljö och stadsbyggnadsnämnden till ett senare tillgänglighetsråd för att få gången för hur man som medborgare kan lämna synpunkter förklarad.

För att ta del av den detaljplan som skickats ut innan rådet och som legat som underlag för diskussionen se bilaga: "Detaljplan Agaten"

b) **Otillgänglighet vid Saltsjö-Järla station.**

Det finns en oro kring den framtida tillgängligheten vid Saltsjö- Järla station som 2:e vice ordförande lyfter.

- I nuläget anses tillgänglighet och framkomlighet fungera ganska bra men man menar att det är p.g.a. åtgärder vid ombyggnation.
- Representant menar att om man åker i första vagnen går det bra. Där är det ett övergångsställe till bussarna mot Slussen och inga trappor.
- Tjänstemän har uttryckt oro för hur planerna ser ut framåt. Bland annat beskrivs att det kommer att bli en väldigt lång gång i en tunnel, det känns otryggt, kommunen försöker driva men SL verkar som att de har försummat frågan.
- Enhetschef för omsorgsenheten påpekar att det verkar finnas ett behov av att tydliggöra var man ska adressera de frågor som rör fysisk tillgänglighet, vilket detta är ett exempel på.

c) **Fråga om tillgänglighet i utemiljö i Nacka**

- Personer med fysisk funktionsnedsättning, varav många ungdomar, har utmaningar med framkomlighet i anslutning till bland annat sin gymnasieskola, vilket har uppmärksammats av representant i rådet. Det handlar till exempel om att trottoarkanter inte fasats av vid naturliga övergångar eller avstigningsplatser i Nacka Strand, vid Cylindervägen. Det ställer till problem för resenärer som kommer med rullstolstaxi. Det gör det svårt med framkomligheten för rullstolsburna till plats som de har behov av att besöka regelbundet, ibland dagligen.

9. **Nästa möte**

- Måndagen den 5 maj kl. 18.00-20.00 i STH Jelgava, Nacka stadshus

Anders Tiger

Ordförande

Helena Lindenius

Enhetschef Omsorgsenheten

Johanna Odhner

Rådsekreterare